

Наредба № 8

от 24 април 2014 г.

за капиталовите буфери на банките

(Издадена от Българската народна банка,
обнародвана в „Държавен вестник“, бр. 40 от 13 май 2014 г.)

Глава първа

Общи положения

Предмет

Чл. 1. (1) С тази наредба се определят видовете капиталови буфери и условията и редът за тяхното формиране и актуализиране.

(2) С наредбата се определят и:

1. ограниченията за изплащането на дивиденди или на лихви във връзка със собствения капитал;

2. условията за задължителното покриване на загуби от страна на акционерите и държателите на инструменти на собствения капитал на банката преди покриването на загуби посредством използването на други източници;

3. другите ограничения, които банките спазват при установено неизпълнение или за предотвратяване на неизпълнението на изискванията за капиталови буфери.

Видове буфери

Чл. 2. (1) Капиталовите буфери са:

1. предпазен капиталов буфер;
2. специфичен за всяка банка антицикличен капиталов буфер;
3. буфер за глобална системно значима институция („ГСЗИ“);
4. буфер за друга системно значима институция („ДСЗИ“);
5. буфер за системен риск.

(2) Буферите по ал. 1, т. 1, 2, 4 и 5 се прилагат на индивидуална и консолидирана основа в съответствие с част първа, дял втори от Регламент (ЕС) № 575/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 г. относно пруденциалните изисквания за кредитните институции и инвестиционните посредници и за изменение на Регламент (ЕС) № 648/2012 (ОВ, L176/1 от 27 юни 2013 г.), наричан по-нататък „Регламент (ЕС) № 575/2013“, а буферът по т. 3 се прилага само на консолидирана основа.

(3) Когато банка не изпълнява изискванията за поддържане на буферите по тази наредба, за нея се прилагат ограниченията по чл. 16.

Глава втора

Предпазен капиталов буфер и специфичен за институцията антицикличен капиталов буфер

Раздел I

Предпазен капиталов буфер

чл. 3. (1) Банките поддържат предпазен капиталов буфер от базов собствен капитал от първи ред, равняващ се на 2,5% от общата сума на тяхната обща рискова експозиция.

(2) Базовият собствен капитал от първи ред по ал. 1 не може да се използва за покриване на капиталовото изискване по чл. 92 от Регламент (ЕС) № 575/2013, както и за покриване на изискванията, наложени по чл. 103, ал. 2, т. 5 от Закона за кредитните институции (ЗКИ).

Раздел II

Специфичен за институцията антицикличен капиталов буфер

Общо изискване

Чл. 4. (1) Всяка банка поддържа специфичен за нея антицикличен капиталов буфер, равен на общата сума на рисковата ѝ експозиция, умножена по среднопретеглената стойност на нивата на антицикличния буфер, изчислена по начина, предвиден в чл. 6, ал. 3.

(2) Базовият собствен капитал от първи ред по ал. 1 не може да се използва за покриване на капиталовото изискване по чл. 92 от Регламент (ЕС) № 575/2013, на изискването за поддържане на предпазен капиталов буфер, както и за покриване на изискванията, наложени по чл. 103, ал. 2, т. 5 от ЗКИ.

Определяне на нивото на антицикличния буфер

Чл. 5. (1) Българската народна банка изчислява на всяко тримесечие нивото на референтния индикатор, подпомагащ преценката при определяне на антицикличния буфер в съответствие с ал. 3.

(2) Референтният индикатор отразява кредитния цикъл и рисковете, породени от прекомерен кредитен ръст в страната, и отчита особеностите на националната икономика. Индикаторът се базира на отклонението от дългосрочния тренд на съотношението кредити към брутен вътрешен продукт (БВП), като се отчитат:

1. показателят за растежа на нивата на кредитиране в България, и по-специално показателят, отразяващ промените в съотношението между предоставените кредити и БВП;

2. общите насоки на Европейския съвет за системен риск (ЕССР) за измерване и изчисляване на отклонението от дългосрочния тренд на съотношението кредитиране към БВП и за изготвяне на индикаторите за изчисляването на буфера.

(3) Българската народна банка извършва оценка и определя на тримесечна основа подходящо ниво на антицикличния буфер за банките в страната, като отчита:

1. референтния индикатор, изготвен в съответствие с ал. 2;

2. принципите на ЕССР относно преценката за подходящото ниво на антицикличния буфер, насоките по отношение на променливи параметри, които показват натрупването на системни рискове, включително количествените критерии, които показват, че буферът следва да бъде запазен, променен или прилагането му да бъде прекратено напълно, както и други препоръки на ЕССР за определянето на нивото на буфера;

3. други променливи параметри, които БНБ е преценила за подходящи за отразяване на цикличния системен риск.

(4) Нивото на антицикличния буфер, приложим към кредитни рискови експозиции в Република България, се определя от БНБ като процент между 0% и 2,5% от общата сума на тези експозиции, калибриран на интервали, кратни на 0,25 процентни пункта. Въз основа на оценката по ал. 3, БНБ може да определи ниво на антицикличния буфер над 2,5% от общата сума на рисковите експозиции.

(5) Когато БНБ определи за първи път ниво на антицикличния буфер, различно от нула, или когато го увеличава, посочва и датата, от която всяка банка прилага увеличения буфер. Тази дата е не по-късно от 12 месеца след оповестяването на увеличения буфер съгласно ал. 7. Ако тази дата е преди изтичането на 12-месечния срок, БНБ обосновава това въз основа на съответните извънредни обстоятелства.

(6) Ако БНБ намали съществуващото ниво на антицикличния буфер, тя определя и период, през който не се очаква повишаване на буфера. Този период не е обвързващ за БНБ.

(7) Българската народна банка оповестява на официалната си страница в интернет определеното за тримесечието ниво на антицикличния буфер. Оповестяването включва най-малко следните данни:

1. приложимото ниво на антицикличния буфер;

2. съответното съотношение кредити към БВП, както и неговото отклонение от дългосрочния тренд;

3. референтния индикатор, изчислен в съответствие с ал. 1;

4. обосновка за нивото на буфера;

5. при увеличаване на нивото на буфера – датата, от която банките прилагат увеличеното ниво на буфера при изчисляването на специфичния за всяка банка размер на антицикличния капиталов буфер;

6. когато периодът по т. 5 е по-кратък от 12 месеца след датата на оповестяването съгласно настоящата алинея – позоваване на извънредните обстоятелства, които оправдават този по-кратък срок за прилагане;

7. при намаляване нивото на буфера – периода, през който не се очаква повишаване на буфера, заедно с обосновка за този период.

(8) Българската народна банка съгласува момента на оповестяването по ал. 7 с определените органи на другите държави членки.

(9) Българската народна банка уведомява ЕССР за определеното за тримесечието ниво на антицикличния буфер, както и данните по ал. 7.

Изчисляване на специфичното за банката ниво на антицикличния капиталов буфер

Чл. 6. (1) Специфичното за банката ниво на антицикличния капиталов буфер се прилага по отношение на класовете експозиции по чл. 112, букви „ж“, „з“, „д“, „е“, „ж“, „з“, „д“ от Регламент (ЕС) № 575/2013, които подлежат на:

1. капиталови изисквания за кредитен риск съгласно част трета, дял втори от Регламент (ЕС) № 575/2013; или

2. капиталови изисквания за специфичен риск съгласно част трета, дял четвърти, глава втора от Регламент (ЕС) № 575/2013 или за допълнителния риск от неизпълнение и допълнителния миграционен риск, съгласно част трета, дял четвърти, глава пета от Регламент (ЕС) № 575/2013, когато експозицията е част от търговския портфейл; или

3. капиталови изисквания съгласно част трета, дял втори, глава пета от Регламент (ЕС) № 575/2013, когато експозицията е секюритизираща позиция.

(2) Специфичното за банка ниво на антицикличния капиталов буфер представлява среднопретеглената стойност на нивата на антицикличния буфер, които се прилагат в юрисдикциите, в които са експозициите по ал. 1, или които се прилагат в съответствие с чл. 8, ал. 1, 2 и 3.

(3) Среднопретеглената стойност по ал. 2 се изчислява като капиталовите изисквания за кредитен риск, изчислени за експозициите по ал. 1 в относимите юрисдикции се умножават с приложимите нива на антицикличен буфер за тези юрисдикции и получените произведения се събират. Получената сума се разделя на общите капиталови изисквания за експозициите по ал. 1.

(4) Когато орган от държава членка или от трета държава е определил ниво на антицикличния буфер, по-високо от 2,5% от общата сума на рисковите експозиции банките, лицензирани в Република България, прилагат ниво на антицикличния буфер в размер на 2,5% от сумата на експозициите по ал. 1 в тази държава, освен когато БНБ е признала определеното ниво на буфера.

(5) Алинея 4 се прилага и при изчисляване на капиталовите изисквания на консолидирана основа.

(6) Банките идентифицират географската принадлежност на съответната кредитна експозиция в съответствие с регулаторни технически стандарти, приети от Европейския банков орган (ЕБО).

(7) За целите на изчислението, изисквано по ал. 2 при увеличаване нивото на буфера:

1. нивото на антицикличния буфер за Република България се прилага от датата, посочена в информацията, която се оповестява в съответствие с чл. 5, ал. 7, т. 5;

2. нивото на антицикличен буфер над 2,5% за друга държава членка се прилага от датата, посочена в информацията, оповестена от БНБ съгласно чл. 7, ал. 2, т. 3;

3. нивото на антицикличен буфер до 2,5% за друга държава членка се прилага от датата, посочена в информацията, оповестена от орган, отговорен за определянето на нивото на антицикличен буфер от другата държава членка;

4. когато БНБ е определила ниво на антицикличния буфер за трета държава в съответствие с чл. 8, ал. 1–3, или е признала нивото на антицикличния буфер за трета държава съгласно чл. 7, това ниво на буфера се прилага от датата, посочена в информацията, публикувана в съответствие с чл. 8, ал. 5, т. 3 или чл. 7, ал. 2, т. 3;

5. в случаите различни от т. 4, нивото на антицикличния буфер за трета държава се прилага 12 месеца след датата, на която промяната в нивото на буфера е оповестена от съответния орган на третата държава, независимо от това дали този орган изисква от лицензираните в тази трета държава банки да прилагат промяната в по-кратък срок; счита се, че промяната на нивото на антицикличния буфер за трета държава е оповестена на датата, на която е публикувана от съответния орган на третата държава в съответствие с приложимото национално законодателство.

(8) Нивото на антицикличния буфер се прилага незабавно, ако резултатът от това решение е намаляване на нивото на буфера.

Признаване на ниво на антицикличния буфер над 2,5%

Чл. 7. (1) Когато орган, отговорен за определянето на нивото на антицикличен буфер от държава членка или трета държава е определил за антицикличния буфер ниво над 2,5% от общата сума на рисковите експозиции, БНБ може да признае това ниво на буфера по отношение на експозициите на банките в тази държава.

(2) Когато БНБ признава ниво на буфера по ал. 1, тя оповестява на официалната си страница в интернет най-малко следните данни:

1. приложимото ниво на антицикличния буфер;
2. държавата членка или третата държава, за която се прилага този буфер;
3. при увеличаване нивото на буфера – датата, от която банките прилагат увеличеното ниво на буфера;

4. когато периодът по т. 3 е по-кратък от 12 месеца след датата на оповестяването – позоваване на извънредните обстоятелства, които налагат този по-кратък срок за прилагане.

*Решения на БНБ относно нивата на антицикличния буфер
за трети държави*

Чл. 8. (1) Когато не е определено и не е публикувано от съответния орган на трета държава ниво на антицикличен буфер за тази държава, в която банки, лицензирани в Република България имат експозиции, БНБ може да определи нивото на антицикличния буфер, което банките прилагат при изчисляването на специфичния за всяка банка размер на антицикличния капиталов буфер.

(2) Когато нивото на антицикличния буфер е определено и публикувано от съответния орган на трета държава, БНБ може да определи различно ниво на буфера за третата държава, което банките прилагат, ако прецени, че нивото на буфера, определено от съответния орган на третата държава, не е достатъчно, за да защити банките, лицензирани в Република България, от рисковете от прекомерен кредитен ръст в тази държава.

(3) При упражняване на правомощията по ал. 2, БНБ не може да определя ниво на антицикличния буфер по-ниско от нивото, определено от съответния орган на трета държава, освен в случаите, когато това ниво надхвърля 2,5% от общата сума на рисковите експозиции в третата държава.

(4) Когато БНБ определи ниво на антицикличния буфер за трета държава съгласно ал. 1, 2 или 3, което повишава съществуващото приложимо ниво на антицикличния буфер, БНБ взема решение за датата, от която банките, лицензирани в Република България, прилагат това ниво на буфера при изчисляването на специфичния за всяка банка размер на антицикличния капиталов буфер. Тази дата е не по-късно от 12 месеца след оповестяването на увеличения буфер съгласно ал. 5. Ако тази дата е преди изтичането на 12-месечния срок, БНБ обосновава това въз основа на съответните извънредни обстоятелства.

(5) Българската народна банка оповестява на официалната си страница в интернет определеното от нея ниво на антицикличния буфер за трета държава съгласно ал. 1, 2 и 3, като включва следната информация:

1. нивото на антицикличния буфер и третата държава, за която то се прилага;

2. обосновка за нивото на буфера;

3. когато е определено за първи път ниво на антицикличния буфер, различно от нула или когато е увеличено – датата, от която банките прилагат това увеличено ниво на буфера;

4. когато периодът по т. 3 е по-кратък от 12 месеца след датата на оповестяването – позоваване на извънредните обстоятелства, които налагат този по-кратък срок за прилагане.

Глава трета

Буфери за глобална системно значима институция и за друга системно значима институция

Общи разпоредби

Чл. 9. (1) Българската народна банка може да идентифицира на консолидирана основа глобална системно значима институция (ГСЗИ), както и друга системно значима институция (ДСЗИ) на индивидуална или консолидирана основа, съгласно методиката по ал. 4.

(2) ГСЗИ или ДСЗИ може да е:

1. кредитна институция майка от Европейския съюз (ЕС);
2. финансов холдинг майка от ЕС;
3. финансов холдинг майка със смесена дейност от ЕС; или
4. банка.

(3) ГСЗИ не може да е институция, която е дъщерна на кредитна институция майка от ЕС, на финансов холдинг майка от ЕС или на финансов холдинг майка със смесена дейност от ЕС.

(4) Методиката за идентифициране на ГСЗИ се основава на следните критерии:

1. размер на групата;
2. взаимосвързаност на групата с финансовата система;
3. заменяемост на услугите или на финансовата инфраструктура, предоставяна от групата;
4. сложност на групата;
5. трансгранична дейност на групата, в т.ч. трансгранична дейност между държави членки и между държава членка и трета държава.

(5) Всеки критерий по ал. 4 получава еднаква тежест и се състои от количествено измерими показатели.

(6) Методиката осигурява цялостен рейтинг за всеки оценяван субект и позволява всяка ГСЗИ да бъде идентифицирана и разпределена в дадена подкатегория съгласно чл. 10, ал. 2–6.

(7) Българската народна банка определя системното значение на ДСЗИ на основата на най-малко един от следните критерии:

1. размер;
2. значимост за икономиката на Република България или на ЕС;
3. значимост на трансграничните дейности;
4. взаимосвързаност на институцията или групата с финансовата система.

(8) Българската народна банка прави ежегодно преглед на идентификацията на ГСЗИ и ДСЗИ и на разпределението на ГСЗИ в съответните подкатегории, като уведомява за резултата съответната системно значима институция, Евро-

пейската комисия (ЕК), ЕССР и ЕБО и оповестява актуализирания списък на идентифицираните системно значими институции и подкатегорията, в която е разпределена всяка идентифицирана ГСЗИ.

(9) Системно значимите кредитни институции не могат да използват базовия собствен капитал от първи ред, поддържан за покриване на изискванията по чл. 10, ал. 1 и чл. 11, ал. 1 от тази наредба за покриване на капиталовото изискване по чл. 92 от Регламент (ЕС) № 575/2013, на изискванията за капиталовите буфери по чл. 3 и 4 от настоящата наредба, както и за покриване на изискванията, наложени по чл. 103, ал. 2, т. 5 от ЗКИ.

Буфер за ГСЗИ

Чл. 10. (1) Всяка банка, идентифицирана като ГСЗИ на консолидирана основа, поддържа задължителен буфер за ГСЗИ, съответстващ на подкатегорията, в която тя попада. Този буфер се състои от базов собствен капитал от първи ред и е в допълнение на базовия собствен капитал, покриващ изискването по чл. 92, параграф 3 от Регламент (ЕС) № 575/2013.

(2) Подкатегориите на ГСЗИ са най-малко пет.

(3) Най-ниската граница и границите между съответните подкатегории се определят от рейтингите, определени по методиката за идентифициране.

(4) Рейтингите, определящи границата между съседни подкатегории, са ясно определени и се подчиняват на принципа за постоянно линейно увеличение на системната значимост, като за всяка подкатегория се получава линейно увеличение на допълнителното изискване за базов собствен капитал от първи ред, с изключение на най-високата подкатегория. Системната значимост е очакваното влияние от въздействието на ГСЗИ върху глобалния финансов пазар.

(5) За най-ниската подкатегория се определя буфер за ГСЗИ в размер на 1% от общата стойност на рисковата експозиция, а буферът за всяка подкатегория се увеличава със стъпка от 0,5% от общата сума на рисковата експозиция, до четвъртата подкатегория включително.

(6) За най-високата подкатегория на буфера за ГСЗИ се определя буфер в размер на 3,5% от общата сума на рисковата експозиция.

(7) Въз основа на надзорна преценка БНБ може да:

1. премести ГСЗИ от по-ниска в по-висока подкатегория;
2. разпредели субект, посочен в чл. 9, ал. 2, с общ рейтинг, който е по-нисък от най-ниската граница, в най-ниската или в по-висока подкатегория, като го определи за ГСЗИ;

(8) Българската народна банка уведомява ЕБО за взетите решения по ал. 7, т. 2, като предоставя мотивите си.

(9) Българската народна банка съобщава на ЕК, ЕССР и ЕБО и оповестява:

1. наименованията на идентифицираните от нея ГСЗИ и съответните подкатегории, в които е разпределена всяка от тях;

2. наименованията на идентифицираните от нея ДСЗИ.

Буфер за ДСЗИ

Чл. 11. (1) Българската народна банка може да изисква от всяка ДСЗИ, на консолидирана или на индивидуална основа, както е приложимо, да поддържа буфер за ДСЗИ в размер до 2% от общата стойност на рисковата експозиция. Този буфер се състои от базов собствен капитал от първи ред и е в допълнение на базовия собствен капитал, покриващ изискването по чл. 92, параграф 3 от Регламент (ЕС) № 575/2013.

(2) Определянето на буферите за ДСЗИ не следва да води до несъразмерни отрицателни последици за цялата или за части от финансовата система на други държави членки, или на ЕС като цяло и да не създава пречка за функционирането на вътрешния пазар. Определеният буфер се преразглежда от БНБ поне веднъж годишно.

(3) Един месец преди оповестяване на решението по ал. 1 за определяне или промяна на буфер за ДСЗИ, БНБ уведомява ЕК, ЕССР, ЕБО и компетентните и определените органи на съответните държави членки. Уведомлението съдържа подробно описание на:

1. обосновката на вероятността буферът за ДСЗИ да бъде ефективно и пропорционално средство за намаляване на риска;

2. оценка на вероятното положително или отрицателно въздействие на буфера за ДСЗИ върху вътрешния пазар, направена въз основа на наличната информацията;

3. нивото на буфера за ДСЗИ, което БНБ възнамерява да определи.

(4) Когато ДСЗИ е дъщерно дружество на ГСЗИ или ДСЗИ, която е институция майка от ЕС и за нея е определено изискване за буфер за ДСЗИ на консолидирана основа, приложимият на индивидуална основа буфер за дъщерното дружество не може да надвишава по-голямата от двете стойности:

1. 1% от нивото на общата рискова експозиция; и

2. нивото на буфера за ГСЗИ или ДСЗИ, приложимо за групата на консолидирана основа.

Глава четвърта

Буфер за системен риск

Общи изисквания

Чл. 12. (1) Българската народна банка определя буфер за системен риск, който се покрива от базов собствен капитал от първи ред, с цел предотвратяване и намаляване ефекта от дългосрочни нециклически системни или макропруденциални рискове, които не попадат в обхвата на Регламент (ЕС) № 575/2013, и биха могли да предизвикат смущения във финансовата система, и тежки отрицателни последици за нея и за реалната икономика в Република България.

(2) Буферът по ал. 1 е в размер не по-малък от 1% от размера на съответните експозиции по ал. 4, към които се прилага.

(3) Базовият собствен капитал от първи ред по ал. 1 не може да се използва за покриване на капиталовото изискване по чл. 92 от Регламент (ЕС) № 575/2013, на изискването за поддържане на предпазен капиталов буфер и антицикличен капиталов буфер, както и за покриване на изискванията, наложени по чл. 103, ал. 2, т. 5 от ЗКИ.

(4) Буферът за системен риск обхваща експозициите в Република България, а по преценка на БНБ, се прилага и за експозиции в трети държави. Буферът за системен риск може да се прилага и за експозиции в други държави членки при условията на чл. 13, ал. 4 и 6.

(5) Буферът за системен риск се прилага към всички банки или част от тях и се определя чрез равномерни или нарастващи стъпки, кратни на 0,5 процентни пункта. За различните банки могат да бъдат въведени различни изисквания.

(6) При определяне на изискването за поддържане на буфер за системен риск, БНБ осигурява това да не води до несъразмерни отрицателни последици за цялата или за части от финансовата система на други държави членки или на ЕС като цяло и не създава пречка за функционирането на вътрешния пазар. Определеният буфер се преразглежда от БНБ поне веднъж на всеки две години.

(7) Един месец преди публикуването на решението, посочено в чл. 13, ал. 5 за определяне на буфер за системен риск в размер до 3%, БНБ уведомява ЕК, ЕССР, ЕБО и компетентните и определените органи на съответните държави членки. Ако буферът се прилага за експозиции в трети държави, БНБ уведомява и надзорните органи на тези трети държави. Уведомлението съдържа подробно описание на:

1. системния или макропруденциалния риск в Република България;
2. причините, поради които нивата на системните и макропруденциалните рискове застрашава стабилността на финансовата система на Република България, с което се обосновава определения буфер за системен риск;
3. обосновката на вероятността буферът за системен риск да бъде ефективно и съразмерно средство за намаляване на риска;
4. оценка на вероятното положително или отрицателно въздействие на буфера за системен риск върху вътрешния пазар, направена въз основа на наличната информация;
5. основанията да се смята, че съществуващите мерки по ЗКИ и в Регламент (ЕС) № 575/2013, с изключение на чл. 458 и 459 от него, няма да са достатъчни за преодоляване на идентифицирания макропруденциален или системен риск, като се отчита относителната ефективност на мерките;
6. нивото на буфера за системен риск, което БНБ възнамерява да определи.

(8) Алинея 7 се прилага съответно и при определяне на буфер за системен риск в размер над 3%, като в този случай уведомяването се извършва преди всяко определяне на буфера.

Определяне на буфер за системен риск между 3% и 5%

Чл. 13. (1) В случаите, когато БНБ определя ниво на буфера за системен риск в размер над 3%, но не повече от 5%, който се прилага за експозиции в Република България, както и за експозиции в трети държави, се прилага чл. 12, ал. 7. При определяне на ниво на буфера за системен риск в размер над 5% се прилага чл. 12, ал. 8.

(2) При определянето на буфера по ал. 1, БНБ уведомява за това ЕК и изчаква нейното становище, преди да приложи окончателното решение. При отрицателно становище на ЕК, БНБ се съобразява със становището или излага мотивите за несъобразяване с него.

(3) В случаите, когато банка е дъщерно дружество на предприятие майка, установено в друга държава членка, БНБ уведомява тази държава членка, ЕК и ЕССР за буфера по ал. 1. Когато органите на другата държава членка не са съгласни с предложеното ниво на буфера за системен риск и когато в срок до един месец от получаване на уведомяването, ЕК и ЕССР са предоставили отрицателно становище, БНБ може да отнесе въпроса до ЕБО и да поиска разглеждане съгласно чл. 19 от Регламент (ЕС) № 1093/2010. Българската народна банка отлага вземането на решение за определяне на буфер за тези експозиции, докато ЕБО вземе решение.

(4) В случаите по ал. 1–3, БНБ прилага определеното ниво на буфера след издаване от ЕК на съответен акт за изпълнение.

(5) Българска народна банка оповестява определеното ниво на буфера за системен риск на официалната си страница в интернет. Информацията съдържа най-малко следните данни:

1. нивото на буфера за системен риск;
2. банките, за които се прилага буферът за системен риск;
3. обосновка на буфера за системен риск, освен ако оповестяването на тази информация би застрашило стабилността на финансовата система;
4. датата, от която банките трябва да прилагат определения или изменения буфер за системен риск; и
5. държавите, експозициите в които са включени в обхвата на буфера за системен риск.

(6) Българската народна банка може да определи буферът за системен риск да се прилага спрямо всички експозиции при спазване на реда по чл. 12, ал. 7. В този случай БНБ прилага единни критерии и методология за определяне на буфера за всички експозиции в рамките на ЕС.

Признаване на нивото на буфера за системен риск

Чл. 14. (1) Българската народна банка може да признае ниво на буфера за системен риск, определено в друга държава членка, и да изисква прилагането му от лицензираните в Република България банки спрямо експозициите им в тази държава членка. При извършване на преценката БНБ взема предвид информацията, предоставена от съответния компетентен или определен орган във връзка с определянето на буфера.

(2) Българската народна банка уведомява ЕК, ЕССР, ЕБО и държавата членка, определила нивото на този буфер за системен риск, за решението си по ал. 1.

(3) Българската народна банка, може да поиска от ЕССР да отправи препоръка по чл. 16 от Регламент (ЕС) № 1092/2010 към една или повече държави членки да признаят нивото на буфера за системен риск, определен съгласно чл. 12 от настоящата наредба.

Взаимодействие между буферите за ГСЗИ и ДСЗИ и буфера за системен риск

Чл. 15. (1) Когато на дадена институция или група, идентифицирана като системно значима кредитна институция с поставено на консолидирана основа изискване за буфер за ГСЗИ или ДСЗИ съгласно чл. 9, е поставено и изискване за буфер за системен риск на консолидирана основа съгласно настоящата глава, се прилага по-високият буфер. Когато на дадена банка на индивидуална основа е поставено изискване за буфер за ДСЗИ съгласно чл. 9 и буфер за системен риск съгласно настоящата глава, се прилага по-високият от тях.

(2) Когато институция трябва да прилага на индивидуална основа буфер за ДСЗИ и буфер за системен риск, тя прилага само по-високия от тях.

(3) Когато буферът за системен риск се прилага само за експозициите в Република България и е наложен с цел да се осигури покритие на макропруденциалния риск в страната, институцията прилага буфера за системен риск в допълнение към буфера за ДСЗИ или ГСЗИ.

(4) Независимо от ал. 1, когато буферът за системен риск се прилага за всички експозиции в Република България, наложила изискването за този буфер с цел да се преодолее макропруденциалният риск в страната, но не се прилага за експозиции извън нея, този буфер за системен риск е кумулативен към буфера за ДСЗИ или ГСЗИ, приложен съгласно чл. 9.

(5) Когато се прилага ал. 1 и дадена банка е част от група или подгрупа, към която принадлежи ГСЗИ или ДСЗИ, комбинирано изискване за буфер на индивидуална основа, е не по-малко от сбора на предпазния капиталов буфер, антицикличния капиталов буфер и по-високото от буфера за ДСЗИ или буфера за системен риск, които са приложими на индивидуална основа.

(6) Когато се прилага ал. 3 и дадена институция е част от група, към която принадлежи ГСЗИ или ДСЗИ, институцията прилага на индивидуална основа комбинирано изискване за буфер, което е не по-малко от сбора на предпазния капиталов буфер, антицикличния капиталов буфер, буфера за ДСЗИ и буфера за системен риск, които са приложими на индивидуална основа.

Глава пета

Ограничения относно разпределянията

Чл. 16. (1) Банка, отговаряща на комбинираното изискване за буфер, не може да прави разпределяния във връзка с базовия собствен капитал от първи ред в размер, който би го намалил до ниво, което ще доведе до неизпълнение на комбинираното изискване за буфер.

(2) Банка, която не покрие комбинираното изискване за буфер, изчислява максималната сума за разпределяне (МСР) в съответствие с ал. 3 и уведомява БНБ за стойността ѝ. Преди да е изчислила МСР, банката не може да:

1. прави разпределяния във връзка с базовия собствен капитал от първи ред;

2. поема задължение за изплащане на променливи възнаграждения или облиги, свързани с пенсиониране по смисъла на Наредба № 4 на БНБ за изискванията към възнагражденията или да изплаща променливи възнаграждения, ако задължението за плащане е поето в период, когато банката не е изпълнявала комбинираното изискване за буфер;

3. извършва плащания по инструментите, влизащи в състава на допълнителния собствен капитал от първи ред.

(3) Докато банка не покрие комбинираното изискване за буфер, не може да извършва разпределяне чрез действията, посочени в ал. 2, в размер, по-голям от МСР, изчислена в съответствие с Приложение №1.

(4) Наложените от настоящия член ограничения се прилагат само по отношение на разпределяния, водещи до намаляване на базовия собствен капитал от първи ред или до намаляване на печалбата, когато спирането на плащанията или неплащането не представлява неизпълнение или условие за започване на производство по банкова несъстоятелност.

(5) В случай че банката не покрива комбинираното изискване за буфер и възнамерява да разпредели подлежаща на разпределение печалба или да приеме някое от действията, посочени в ал. 2, тя уведомява БНБ и предоставя следната информация:

1. размера на капитала, поддържан от банката, разделен на базов собствен капитал от първи ред, допълнителен капитал от първи ред и капитал от втори ред;

2. размера на междинната или годишната печалба;

3. максималната сума за разпределяне, изчислена в съответствие с Приложение №1;

4. размера на подлежащата на разпределение печалба, която банката възнамерява да разпредели под формата на:

- а) изплащане на дивиденди;
- б) обратно изкупуване на акции или дялове;
- в) плащания по инструменти, включени в допълнителния капитал от първи ред;
- г) изплащане на променливи възнаграждения или на облаги, свързани с пенсиониране, независимо дали това става въз основа на нововъзникнало задължение за плащане или в изпълнение на предишно задължение, поето в момент когато банката не е изпълнявала комбинираното изискване за буфер.

(6) Банката поддържа правила, осигуряващи правилното изчисление на подлежащата на разпределение печалба и МСР, и е в състояние да ги предостави при поискване от БНБ.

(7) За целите на ал. 1 и 2 разпределяне във връзка с базовия собствен капитал от първи ред включва:

1. изплащане на парични дивиденди;
2. разпределение на напълно или частично изплатени капиталови инструменти, включително посочените в чл. 26, параграф 1, буква „а“ от Регламент (ЕС) № 575/2013;
3. обратно изкупуване или закупуване от дадена банка на нейните собствени акции или други капиталови инструменти, посочени в чл. 26, параграф 1, буква „а“ от Регламент (ЕС) № 575/2013;
4. връщане на суми, платени по капиталовите инструменти, посочени в чл. 26, параграф 1, буква „а“ от Регламент (ЕС) № 575/2013;
5. разпределяне на елементи от капитала, посочени в чл. 26, параграф 1, букви „б“–„д“ от Регламент (ЕС) № 575/2013.

Глава шеста

План за запазване на капитала

Чл. 17. (1) Когато банка не изпълнява комбинираното изискване за буфер, тя изготвя план за запазване на капитала и го представя на БНБ не по-късно от 5 работни дни след като е установила, че не изпълнява посоченото изискване.

(2) Планът за запазване на капитала включва:

1. прогнозни оценки на приходите и разходите и прогнозен баланс;
2. мерки, план и срок за увеличаване на собствения капитал с цел да се изпълни изцяло комбинираното изискване за буфер;
3. друга информация, считана за необходима от БНБ за изготвяне на оценката, изисквана по ал. 3.

(3) Българската народна банка одобрява плана за запазване на капитала само ако прецени, че изпълнението му би осигурило поддържането или набирането на достатъчен собствен капитал, позволяващ на банката да изпълни комбинираното изискване за буфер в рамките на подходящ срок.

Глава седма

Поемане на загуби от държатели на инструменти на собствения капитал

Чл. 18. (1) Когато при възникване на извънредна ситуация се наложи отпускане на публична финансова подкрепа на банка от Министерството на финансите или друг оправомощен орган, БНБ изисква от банката като предварително условие, нейните акционери и държатели на инструменти на собствения ѝ капитал да са покрили изцяло загубите, но не повече от размера на своето участие в собствения капитал.

(2) Банките съгласуват предварително с БНБ условията по инструментите на допълнителния капитал от първи ред по чл. 52 от Регламент (ЕС) № 575/2013 и инструментите от капитала от втори ред по чл. 63 от Регламент (ЕС) № 575/2013, включително относно способността им да поемат загуби, и ги включват в капитала си, ако БНБ не е възразила в 30-дневен срок от уведомяването.

Допълнителни разпоредби

§ 1. По смисъла на тази наредба:

1. „Базов собствен капитал от първи ред“ е базовият собствен капитал от първи ред по смисъла на чл. 50 от Регламент (ЕС) № 575/2013;

2. „Институция“ е понятие по смисъла на чл. 4, параграф 1, т. 3 от Регламент (ЕС) № 575/2013;

3. „Комбинирано изискване за буфер“ е общият размер на базовия собствен капитал от първи ред, който е необходим за покриване на изискването за предпазния капиталов буфер, допълнен със следното, както е приложимо:

а) специфичния за всяка банка антицикличен капиталов буфер;

б) буфера за ГСЗИ;

в) буфера за ДСЗИ;

г) буфера за системен риск.

4. „Ниво на антицикличния буфер“ е нивото, което банката трябва да прилага, за да изчисли специфичния за нея антицикличен капиталов буфер, и което се определя съгласно чл. 5, 7 и 8 или от съответния орган на трета държава, в зависимост от конкретния случай;

5. „Обща сума на рисковата експозиция“ е общата сума на рисковата експозиция, изчислена съгласно чл. 92, параграф 3 от Регламент (ЕС) № 575/2013;

6. „Определен орган“ е публичен орган или ведомство на държава членка по смисъла на чл. 136, параграф 1 от Директива 2013/36 ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 г. относно достъпа до осъществяването на дейност от кредитните институции и относно пруденциалния надзор върху кредитните институции и инвестиционните посредници, за изменение на Директива 2002/87/ЕО и за отмяна на директиви 2006/48/ЕО и 2006/49/ЕО;

7. „Референтен индикатор“ е сравнително ниво на буфера, изчислено в съответствие с насоки на ЕССР за определяне на нивото на антицикличния буфер.

§ 2. Тази наредба въвежда разпоредби на Директива 2013/36/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 г. относно достъпа до осъществяването на дейност от кредитните институции и относно пруденциалния надзор върху кредитните институции и инвестиционните посредници, за изменение на Директива 2002/87/ЕО и за отмяна на директиви 2006/48/ЕО и 2006/49/ЕО.

Преходни и заключителни разпоредби

§ 3. Тази наредба се издава на основание чл. 39, ал. 2, във връзка с §13 от преходните и заключителни разпоредби на Закона за кредитните институции и е приета с Решение № 50 от 24.04.2014 г. на Управителния съвет на БНБ.

§ 4. (1) Българската народна банка уведомява компетентните или определените органи от съответните държавите членки, ЕК, ЕССР, ЕБО и съответните колегии от надзорни органи за приложимите през 2014–2018 г. нива на предпазния капиталов буфер.

(2) Българската народна банка може да признае определените за прилагане през 2014–2018 г. от други държави членки нива на предпазния капиталов буфер и антицикличен капиталов буфер над минимално допустимите по чл. 160 от Директива 2013/36/ЕС. В този случай БНБ уведомява за това ЕК, ЕССР, ЕБО и съответните колегии от надзорни органи.

§ 5. Член 5 влиза в сила от 1 януари 2016 г., като:

1. за периода от 1 януари до 31 декември 2016 г. специфичният за банка антицикличен капиталов буфер не може да бъде определен на ниво по-високо от 0,625% от общата стойност на размера на рисково претеглените експозиции;

2. за периода от 1 януари до 31 декември 2017 г. специфичният за банка антицикличен капиталов буфер не може да бъде определен на ниво по-високо от 1,25% от общата стойност на размера на рисково претеглените експозиции;

3. за периода от 1 януари до 31 декември 2018 г. специфичният за банка антицикличен капиталов буфер не може да бъде определен на ниво по-високо от 1,875% от общата стойност на размера на рисково претеглените експозиции.

§ 6. Член 13, ал. 1 влиза в сила от 1 януари 2015 г.

§ 7. Подуправителят на БНБ, ръководещ управление „Банков надзор“, издава указания по прилагането на тази наредба.

§ 8. По предложение на подуправителя на БНБ, ръководещ управление „Банков надзор“, управителният съвет на БНБ определя, където е приложимо, нивата на буферите съгласно тази наредба.

Приложение №1
към чл. 16, ал. 3

Изчислителна процедура за определяне на МСР

1. Банката изчислява МСР, като умножава сумата по т. 2 с коефициента по т. 3. МСР се намалява в случай на извършване на всяко едно от действията, посочени в чл. 16, ал. 2.

2. Сумата по т. 1 се формира, като от сбора на елементите по букви „а“ и „б“ се извади стойността по буква „в“:

а) междинната печалба, невключена в базовия собствен капитал от първи ред съгласно чл. 26, параграф 2 от Регламент (ЕС) № 575/2013, генерирана след последното решение за разпределение на печалби или някое от действията, посочени в чл. 16, ал. 2;

б) годишната печалба, невключена в базовия собствен капитал от първи ред съгласно чл. 26, параграф 2 от Регламент (ЕС) № 575/2013, генерирана след последното решение относно разпределение на печалби или някое от действията, посочени в чл. 16, ал. 2;

в) сумите, дължими като данъци, в случай че по елементите, посочени в букви „а“ и „б“, такива не са били отчислени;

3. Когато базовият собствен капитал от първи ред, поддържан от институцията, който не се използва за покриване на капиталовите изисквания съгласно член 92, параграф 1, буква „в“ от Регламент (ЕС) № 575/2013, покрива:

а) до 25% от комбинираното изискване за буфер, коефициентът по т. 1 е 0;

б) над 25%, но не повече от 50% от комбинираното изискване за буфер, коефициентът по т. 1 е 0,2;

в) над 50%, но не повече от 75% от комбинираното изискване за буфер, коефициентът по т. 1 е 0,4;

г) над 75% от комбинираното изискване за буфер, коефициентът по т. 1 е 0,6.

Наредба
за отменяне на Наредба № 8 от 2006 г. за капиталовата
адекватност на кредитните институции (ДВ, бр. 106 от 2006 г.)

(Обнародвана в „Държавен вестник“, бр. 40 от 13 май 2014 г.)

§ 1. Отменя се Наредба № 8 от 2006 г. за капиталовата адекватност на кредитните институции (ДВ, бр. 106 от 2006 г.).

§ 2. Тази наредба е приета с Решение № 41 от 24 април 2014 г. на Управителния съвет на Българската народна банка.